מי השלוח — וזאת הברכה

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. הִנֵּה לֶעָתִיד לֹא יִהְיֶה שׁוּם מַדְרֵגָה בְּיִשְׂרָאֵל כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (תענית ל"א.) עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת מָחוֹל לַצַּדִּיקִים וְהוּא יוֹשֵׁב בֵּינֵיהֶם, הַיְינוּ שֶׁיִּהְיוּ יוֹשְׁבִים בְּעִיגּוּל וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּאֶמְצַע וְכוּלָּם יוֹנְקִים בְּשָׁוֶה מֵהַשי"ת, וְהִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁלֶּעָתִיד אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם מַדְרֵגוֹת אָז מִכָּל מָקוֹם יִרְאוּ הַכֹּל שֶׁהַדִּבְרֵי תּוֹרָה הָלְכוּ עַל יָדוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִבְטִיחַ לוֹ עַל זֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא הָיָה הֶעָנָיו מִכָּל אָדָם, וְלָכֵן נִקְרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים כִּדְאִיתָא בַּזֹּה"ק (ויחי רנ"ו:) מָארֵיהּ דְּבֵיתָא מָארֵיהּ דְּמַטְרוֹנִיתָא.

וַיֹּאמַר ה' מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשֵּׂעִיר לָמוֹ. אִיתָא בַּגְּמָרָא (שבת פ"ט:) סִינַי שֶׁיָּרְדָה שִׁנְאָה לְעכו"ם עָלָיו וְזֶה שֶׁכָּתוּב "מִסִּינַי בָּא" כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מלאכי א',ג') "וְאֶת עֵשָׂו שָׂנֵאתִי" שֶׁתֵּיכֶף בִּבוֹאוֹ לִיתֵּן תּוֹרָה לֹא הָיָה חָלִילָה בִּדַּעַת הַשי"ת לִיתֵּן לָהֶם וּלְקָרְבָם רַק שֶׁלֹּא יִהְיֶה פִּתְחוֹן פֶּה לָהֶם לָכֵן שָׂאַל לָהֶם אִם יְקַבְּלוּ, אֲבָל בֶּאֱמֶת תֵּיכֶף בְּשִׁנְאָה שָׂאַל לָהֶם הַשי"ת כְּמָשָׁל לְעָשִׁיר שֶׁרָצָה לִיקַּח לְחָתָן עֶלֶם מַשְׂכִּיל וְטוֹב וְנָסַע לִמְקוֹם הַיְּשִׁיבָה לִבְחוֹר שָׁם וְתֵיכֶף בְּבוֹאוֹ רָאָה שָׁם בְּנֵי יְשִׁיבָה רַחֲבֵי לֵב וְיֵשׁ לָהֶם שַׂלְוַת עוֹלָם וְגֵאִים, אַךְ לְמַטָּה יָשַׁב בֶּן עֲנִיִּים אֲשֶׁר מַלְבּוּשׁוֹ הָיָה קָרוּעַ וְרַק חָכְמָתוֹ הֵאִירָה פָּנָיו וְהוּטַב בְּעֵינָיו מְאֹד, וְהִתְחִיל לִבְדּוֹק מִתְּחִלָּה אֶת הָרַחֲבֵי לֵב אַךְ קוֹדֶם זֶה רָמַז לְהֶעָנִי שֶׁהוּא טוֹב בְּעֵינָיו וְאַךְ לְמַעַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם פִּתְחוֹן פֶּה לָכֵן רוֹצֶה הוּא לְבָדְקָם, אֲבָל בֶּאֱמֶת לֹא יִרְצֶה אוֹתָם, וְכֵן הַשי"ת אַף שֶׁזָּרַח מִשֵּׂעִיר וְהוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן אָכֵן תֵּיכֶף בְּבוֹאוֹ אֲלֵיהֶם תֵּיכֶף מִשְׁנְאָה בָּא וְלֹא הִתְחִיל לַעֲלוֹת עַל דַּעַת הַשי"ת לִיתֵּן לָהֶם הַתּוֹרָה כִּי תֵּיכֶף בְּשִׁנְאָה שָׂאַל אוֹתָם, אֲבָל בְּיִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר (ירמיה ל"א,ב') "וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ", וְכִדְאִיתָא בַּזֹּה"ק (בלק קצ"ב: קצ"ג.) שֶׁהַשי"ת חִישֵּׁב כָּל הָעֲצוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל יְקַבְּלוּ הַתּוֹרָה וְלֹא הֵם.

בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל. כָּאן מִתְפָּאֵר עַצְמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ שֶׁלֶּעָתִיד כְּשֶׁיִּחְיוּ הַמֵּתִים וְיִתְאַסְּפוּ כָּל הָרָאשִׁים שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת גַּם כֵּן יִהְיֶה מֹשֶׁה רַבָּם.

וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר וְגוֹ'. "וְזֹאת לִיהוּדָה" הַיְינוּ שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁנֶּאֶמְרוּ לִרְאוּבֵן "יְחִי רְאוּבֵן וְגוֹ' וִיהִי מְתָיו מְסֻפָּר" יִהְיוּ אֵלּוּ הַבְּרָכוֹת גַּם לִיהוּדָה וְזֶהוּ "וְזֹאת לִיהוּדָה", אַךְ לִיהוּדָה אֲנִי מוֹסִיף עוֹד, "וַיֹּאמַר שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה" אַף שֶׁלֹּא יוּכַל לְפָרֵשׁ תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו רַק צוֹעֵק לְהַשי"ת שֶׁיַּעְזְרוֹ בְּלִי חִיתּוּךְ הַדִּיבּוּר הִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ שֶׁהַשי"ת יִשְׁמַע קוֹלוֹ תֵּיכֶף, טֶרֶם יוֹצִיא הַדְּבָרִים בִּשְׂפָתָיו, "וְאֶל עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ" שֶׁהַשי"ת יוֹשִׁיעַ לוֹ שֶׁיִּתְגַּלֶּה הַמְּכָוָּן שֶׁלּוֹ לְעֵין כֹּל, "יָדָיו רָב לוֹ" יַעַן שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם כֹּחַ מִצִּדּוֹ יִתֵּן לוֹ הַשי"ת כֹּחַ בְּיָדוֹ, "וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה" אַף בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּכֹחוֹ לַעֲשׂוֹת כְּלוּם יוֹשִׁיעַ לוֹ הַשי"ת לְהִנָּקֵם מִצָּרָיו.

וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל מֵי מְרִיבָה. עִנְיַן חֵטְא אַהֲרֹן בְּמֵי מְרִיבָה אִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (רבה חקת י"ט,ה' ותנחומא חקת י') מָשָׁל לְבַעַל חוֹב שֶׁבָּא לִיטּוֹל גָּרְנוֹ

שֶׁל לָוֶה וְנָטַל שֶׁלּוֹ וְשֶׁל שִׁכֵּנוֹ, וְהָעִנְיָן בָּזֶה שֶׁאַהֲרֹן הָיָה אוֹהֵב לְמֹשֶׁה מְאֹד וּמִצַּד אַהֲבָה הוּא שֶׁיֹּאהַב אֶת חֲבֵירוֹ לְפִי תְּפִיסָתוֹ, לָכֵן אֲהָבוֹ עִם חֶסְרוֹנוֹ אֲפִילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהֶחְטִיא הַמַּטָּרָה גַּם אָז אָהַב אוֹתוֹ לָכֵן נֶאֱמַר עַל אַהֲרֹן שֶׁלּוֹ וְשֶׁל שִׁכֵּנוֹ.

בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ. הַיְינוּ שֶׁטּוֹבַע עוֹלָם הַזֶּה שֶׁעָשִׁיר אֵינוֹ מְרוּצֶּה לְאֶחָיו מֵחֲמַת קִנְאָה, לָכֵן נִתְבָּרֵךְ אָשֵׁר שֶׁיִּהְיֶה מְשׁוּפָּע בְּכָל טוֹב וּמִכָּל מָקוֹם יִהְיֶה רָצוּי לְאֶחָיו.